

початок весняних польових робіт будуть не вище критичного рівня від поверхні ґрунту. За відсутності належного відтоку, промивні води застоюються в ґрунті, випаровуються і, як наслідок, засолення відновлюється, а ефект промивки знижується або зовсім не проявляється [3].

Література

1. Кизяков Ю.Е. О процессе осланцевания почв при орошении минерализованными водами// Проблемы повышения продуктивности чернозёмных почв: Тезисы докладов. – Х., 1983.
2. Новикова А.В. История почвенно-мелиоративных и экологических исследований засоленных и солонцовых земель Украины. – К., 1999.
3. Кизяков Ю.Е., Гниненко Н.В., Лаврентьев Н.М. Последействие плантажной вспашки на агрофизические свойства солонцов Присивашья // Бюл. Все-союз. науч.-исслед. ин-та кукурузы. – 1971. – Вып. 6 (23).

ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ЗБИРАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЯ

Василенко А.О.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Унікальність кліматично-географічного потенціалу області, пріоритетний розвиток оздоровчо-лікувальної та туристичної галузей потребують від органів місцевого самоврядування відповідно високого рівня системи соціально-екологічного та санітарно-гігієнічного захисту населення та територій і, зокрема, від негативного впливу розміщення побутових відходів [1].

На сьогоднішній день тверді побутові відходи представляють собою суміш, яка складається з різноманітного непотребу. Але більш прискіпливий аналіз показує, що вона складається з харчових відходів, паперу, картону, деревини, металобрухту чорних і кольорових металів, кісток, шкіри, гуми, текстилю, скла, полімерних матеріалів. Але разом з тим, в цій суміші можна знайти солі ртуті з батарей, фосфоро-карбонати з флуоресцентних ламп, токсичні хімікати, які містяться в залишках фарб та розчинників, лаків та аерозолів, акумуляторах і т. п [2].

За орієнтовними розрахунками, проведеними на підставі мінімальних норм надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 1070 від 10.12.2008 року «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів», загальний обсяг утворення твердих побутових відходів по області за рік становить 409 тис.т.

Згідно даних інвентаризації організованих місць видалення відходів (полігонів та сміттєзвалищ) в Херсонській області із 691 населеного пункту 359 мають місця видалення відходів загальною площею 687,6 га, кількістю накопичення відходів 5,3 млн. т, із них лише 78 об'єктів експлуатуються при наявності документації на право користування земельними ділянками (державних актів або договорів оренди), 218 перебувають у задовільному, а 154 в незадовільному екологічному стані.

Дана інвентаризація не враховує несанкціоновані місця видалення побутових відходів, які утворюються внаслідок відсутності полігонів для твердих побутових відходів в кожному населеному пункті та незадовільної

роботи органів місцевого самоврядування, спрямованої на забезпечення збору, вивезення та захоронення комунальних відходів. В області не існує жодного сучасного полігону або відповідного промислового комплексу прийому сортування та утилізації такого роду відходів, які б відповідали природоохоронним вимогам [1].

Полігон для твердих побутових відходів (ТПВ) – це спеціалізована споруда призначена для централізованого збору, захоронення та знешкодження відходів житлової забудови, підприємств соціальної інфраструктури, вуличного та садово-паркового сміття, промислових відходів III-IV класу небезпеки, прийом яких погоджений з органами держсанепіднагляду [2].

Діючий полігон ТПВ в м. Херсоні офіційно експлуатується (між Північним мікрорайоном Суворовського району і селом Зеленівка Дніпровського району) з 1968 року. Щоденно полігон приймає 1800–2200 кубічних метрів відходів з 140–160 машин. Строк експлуатації даного полігону закінчився в 2007 році. Але, місцева влада вважає можливим подальшу експлуатацію полігону до 2015 року за умови паралельно проводити його рекультивацию.

Для ефективного вирішення питань пов'язаних з поводженням з побутовими відходами, рішенням обласної ради від 06 січня 2005 року №341 затверджена Програма поводження з ТПВ, виконання якої покладене на Управління житлово-комунального господарства облдержадміністрації. У містах та районах області також розроблені відповідні програми. Цими програмами передбачено проведення робіт із проектування, будівництва нових та реконструкції діючих полігонів ТПВ, впровадження роздільного збору та сортування відходів тощо. Але фінансування заходів програм у сфері поводження з відходами у 2007 – 2009 роках не здійснювалося, що є основною причиною їх невиконання.

З метою зменшення негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище за ініціативи Держуправління в області розпорядженнями голови обласної державної адміністрації від 13.08.2010 р. №704 створена обласна комісія з питань поводження з твердими побутовими відходами. Однак, у 2010 році засідання комісії не проводилося.

Використання відходів як вторинної сировини в області за даними Головного управління статистики у 2010 році, підприємствами та організаціями області враховано 269,2 тис.тонн знов утвореної вторинної сировини і відходів виробництва, що на 8,6 % більше ніж у 2008 році.

Діяльність у сфері поводження з відходами здійснюється у відповідності до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». На збирання окремих видів відходів як вторинної сировини в Херсонській області отримали ліцензії Мінприроди 26 суб'єкта господарської діяльності.

Стосовно діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами в області здійснюється у відповідності до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». Ліцензію Мінприроди України на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами в області отримали 8 суб'єктів господарської діяльності.

У відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 року № 1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів» на підставі затверджених облдержадміністрацією паспортів місць видалення відходів (далі – МВВ) у Держуправлінні охорони навколишнього природного середовища в Херсонській області здійснюється реєстрація паспортів місць видалення відходів. На даний час до реєстру внесено 46 паспортів МВВ, із них 26 – на місця видалення твердих побутових відходів. За 2010 рік погоджено 6 паспорти місць видалення відходів.

Спеціалістами Держекоінспекції в Херсонській області за 2010 рік здійснено 383 перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства в частині поводження з відходами, в т. ч. 283 – з промисловими відходами, 100 – побутовими. За виявлені порушення складено 875 протоколів про адміністративне порушення на суму 136,583 тис.грн., з яких стягнуто 120,739 тис.грн., в т. ч. – 623 протоколи по промисловим відходам на суму 110,454 тис.грн., 252 протоколи по побутовим відходам на суму 26,129 тис.грн.

За результатами перевірок Державною екологічною інспекцією в Херсонській області направлено приписи всім головам районних державних адміністрацій щодо необхідності оформлення полігонів ТПВ [1].

Для зменшення впливу відходів на навколишнє середовище необхідно вдосконалювати законодавчу базу, оновлювати обладнання підприємств, розробляти нові схеми утилізації відходів. Впроваджувати повторне використання ресурсноцінних матеріалів, бо на даному етапі розвитку суспільства – це необхідний захід і з точки зору здоров'я населення, чистоти довкілля, і з точки зору економічної доцільності.

Вирішення проблем переробки, утилізації, знешкодження та поховання відходів є важливою ланкою в системі заходів з покращення екологічного стану не тільки в Херсонській області, а і віцілому в Україні та за її межами.

Література

1. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Херсонській області в 2010 році. – Херсон.: Державне управління з охорони навколишнього природного середовища, 2011. – 292 с.
2. Радовенчик В.М., Гомеля М.Д. Тверді відходи: збір, переробка, складування: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2010. – 552 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВМІСТУ КАРБОНАТІВ В ЕОЛОВО-ҐРУНТОВИХ ВІДКЛАДАХ ЛІСОВИХ КУЛЬТУРБІОГЕОЦЕНОЗІВ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

*Горбань В.А., Оганесян М.С.
Дніпропетровський національний університет імені О. Гончара*

Як відомо, наявність карбонатних новоутворень є характерною особливістю профілю чорноземних ґрунтів. Актуальність дослідження особливостей вмісту, а також чинників, які їх зумовлюють, визначається важливою роллю карбонатів у ґрунтах: в основних ґрунтових процесах вони впливають на концентрацію та активність іонів кальцію в ґрунтового розчині, на склад ґрунтово-поглинального комплексу, на рН ґрунтового розчину, сприяють формуванню міцних коагуляційних структур, підвищують рухливість ряду хімічних елементів, покращують ряд водно-фізичних характеристик ґрунту: щільність, водопроникність, пористість тощо [3, 9]. Карбонати є чутливими індикаторами зміни умов мінералоутворення через широкий спектр ізоморфізму в їх кристалічній решітці та суттєвих варіацій ступенів впорядкованості та невпорядкованості в структурі [4].

Карбонати кальцію (вапно – CaCO_3) мають білий колір, зустрічаються в різноманітних формах у товщі профілю [5]. Кальцієві новоутворення надзвичайно різноманітні за формами, кожна із яких зумовлена певними умовами середовища, в якому здійснюється міграція бікарбонатних розчинів [1, 6].